

ע"פ 1650/20 - אריאל שטסמן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 1650/20

לפני:

כבוד הנשיאה א' חיות

המערער:

אריאל שטסמן

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בירושלים
מיום 1.3.2020 בת"פ 64161-12-18 שניתנה על ידי
כב' השופטת הבכירה ש' לארי-בבלי

בשם המערער:

בעצמו

פסק-דין

ערעור על החלטת בית המשפט השלום בירושלים (השופטת הבכירה ש' לארי-בבלי) מיום 1.3.2020 בת"פ 64161-12-18 שלא לפסול עצמו מלדון בעניינו של המערער.

1. נגד המערער הוגש בחודש דצמבר 2018 כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירה לפי סעיף 287(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, וזאת בשל הפרת צו שניתן מאת בית משפט לשם הגנה על המתלוננים מפניו. בדיון מקדמי שהתקיים ביום 10.7.2019 בפני השופט י' שמעוניכפר המערער במיוחס לו והודיע כי הוא מבקש לייצג את עצמו. בהחלטתו מאותו היום קבע בית המשפט כי לא קיימת מניעה שהמערער ייצג את עצמו במסגרת הליך ההוכחות והתיק נותב לשמיעת ראיות בפני המותב דן.

2. במהלך דיון הקראת כתב האישום שהתקיים ביום 10.9.2019, ציינה המשיבה כי בהליך אחר שהתנהל בעניינו של המערער התקבלה חוות דעת של פסיכיאטר מחוז דרום הקובעת כי המערער אינו כשיר מהותית לעמוד לדין. על

יסוד זה טענה המשיבה כי מתעורר ספק בדבר כשירותו הדיונית של המערער בהליך דן וביקשה לשלוח אותו לבדיקה פסיכיאטרית שתכריע בשאלה. המערער מצדו טען כי חוות הדעת הראשונה הייתה מוטית לרעתו ועל כן הוא הביע נכונות לביצוע בדיקה נוספת ואף נקב בשם הפסיכיאטר המחוזי שברצונו להיבדק בפניו. כמו כן הלין המערער על כך שבעת הקראת כתב האישום הביע המותב עמדה מוקדמת ביחס למעשים המיוחסים לו.

3. בית המשפט קיבל את בקשת המשיבה וקבע כי המערער יזמן לבדיקה על ידי פסיכיאטר מחוזי לצורך בחינת כשירותו לעמוד לדין ובירור מצבו הנפשי בעת ביצוע העבירה המיוחסת לו. עוד הורה בית המשפט כי ככל הניתן תבוצע הבדיקה על ידי הפסיכיאטר אשר המערער ביקש להיבדק בפניו. באשר לטענה שהעלה המערער בדבר דעה מוקדמת שהשמיע המותב במהלך הדיון, נפסק כי בית המשפט הקריא לנאשם את האמור בכתב האישום ותו לא. לצד זאת, ובשים לב לכך שהמערער חזר על בקשתו לייצג את עצמו בהליך, הורה בית המשפט על מינוי סניגור במעמד של ידיד בית המשפט לצורך מתן סיוע למערער.

4. ביום 26.11.2019 התקבלה חוות הדעת הפסיכיאטרית בה נקבע כי המערער אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדין ובנסיבות אלו התקיים דיון נוסף בהליך שבסופו נקבע התיק לשמיעת הוכחות. ביום 17.2.2020, כשבועיים לפני מועד שנקבע להוכחות, הגיש המערער בקשה להעברת הדיון בהליך למותב אחר וזאת בשל היחשפות המותב לחוות דעת פסיכיאטרית שהוגשה בעניינו בהליך אחר. המערער טען כי מדובר במידע בלתי קביל שזליגתו להליך הנוכחי המתנהל בעניינו עלולה להטיל "צל כבד ביותר על אמינותו ובריאותו הנפשית" ולהביא את המותב להתייחס בספקנות לטענותיו. זאת, בפרט בשים לב לכך שבנסיבות המקרה המותב נחשף לשתי חוות דעת פסיכיאטריות סותרות שהתקבלו בעניינו. כמו כן, המערער טען כי חשיפתו של בית המשפט לחוות הדעת הנ"ל הטתה את עמדתו נגד המערער הלכה למעשה, והובילה אותו לשלוח את המערער להסתכלות פסיכיאטרית ולחייבו בייצוג מקצועי בניגוד לרצונו.

5. בית המשפט דחה את הבקשה וקבע כי לא הובאה לעיונו "מסה קריטית" של מידע לא קביל שיש בה כדי להשפיע על ניהול המשפט על ידו באובייקטיביות הנדרשת. בית המשפט ציין כי אמנם בדיון שהתקיים ביום 10.9.2019 הוא נחשף להצהרת המשיבה בדבר קיומה של חוות דעת פסיכיאטרית עדכנית של המערער אשר היוותה "אינדיקציה לבירור עדכני של מצבו הנפשי", עם זאת הוטעם כי חוות הדעת עצמה לא הובאה בפניו וכי הוא אף לא נחשף לנסיבות המקרה שבו ניתנה. לצד זאת, ובבחינת למעלה מן הצורך, העיר בית המשפט כי בקשת הפסלות הוגשה כחצי שנה לאחר מועד הדיון בו הצהירה המשיבה על קיומה של חוות הדעת ומשכך היא נגועה בשיהוי. זאת, בפרט בשים לב לכך שמאז התקיים דיון נוסף בהליך במסגרתו נשמעו טענות המערער באשר למיוחס לו בכתב האישום והתיק נקבע לשמיעת ראיות.

6. מכאן הערעור דן, שבו חוזר המערער על טענותיו בפני בית המשפט קמא ומדגיש כי העובדה שבית המשפט נחשף לחוות דעת פסיכיאטרית שלילית בעניינו עלולה לפגום באמינותו בעיני המותב ולהוביל לפגיעה בזכותו להליך הוגן. המערער מוסיף וטוען כי קביעת המותב לפיה חוות הדעת הראשונה היוותה "אינדיקציה לבירור עדכני של מצבו הנפשי" מעידה על כך שהמידע השפיע בפועל על המותב באופן המקים עילה לפסילתו. לצד זאת, המערער מבקש להשיג על האופן שבו הוצגו עובדות המקרה וטענותיו בהחלטה שניתנה בבקשת הפסלות.

7. עיינתי בערעור על נספחיו ובאתי לידי מסקנה כי דינו להידחות. כפי שכבר נפסק, עצם חשיפתו של מותב לראיות בלתי קבילות אין בה כשלעצמה כדי להקים חשש ממשי למשוא פנים, ורק במקרים חריגים שבהם נחשף בית המשפט

ל"מסה קריטית" של ראיות שאינן קבילות יש מקום להורות על פסילתו (ע"פ 1075/20 אלקאדי נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (13.2.2020)). המקרה דנן אינו נמנה עם אותם מקרים חריגים. אמנם, בית המשפט נחשף להצהרת המשיבה בדבר קיומה של חוות דעת פסיכיאטרית שניתנה בעניינו של המערער בהליך אחר. עם זאת, כפי שהבהיר המותב חוות הדעת עצמה לא הוגשה במסגרת ההליך הנוכחי והוא לא נחשף לתוכנה ואף לפרטי המקרה שבמסגרתו ניתנה. כמו כן הדגיש המותב כי הצהרת המשיבה שימשה אותו אך כדי ליזום בירור עצמאי בדבר מצבו הנפשי של המערער בעת ביצוע העבירה המיוחסת לו ובדבר כשירותו לעמוד לדין בהליך הנוכחי, ואין בה כדי לבסס דעה קדומה נגד המערער או אמינותו. הבהרות אלו מקובלות עלי ולא מצאתי כי בנסיבות העניין מתעורר חשש ממשי למשוא פנים המצדיק את פסילת המותב, אשר מנהל את ההליך בצורה ראויה ופועל על מנת להבטיח את זכותו של המערער להליך הוגן. לבסוף, אציין כי הגשת בקשת הפסלות חודשים ארוכים לאחר מועד הדיון בו התגבשה לכאורה עילת הפסילה ולאחר שהתקיימו בהליך דיונים נוספים יש בה, כשלעצמה, כדי להוביל לדחיית הערעור מטעמי שיהוי (ע"א 454/20 חליאלה נ' המועצה המקומית כפר משהד, פסקה 7 (1.3.2020)).

אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"א באדר התש"ף (17.3.2020).

ה נ ש י א ה